

Udskriftsdato: 2. februar 2023

VEJ nr 9009 af 10/01/2023 (Gældende)

Vejledning til bekendtgørelse om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Børne og Undervisningsmin.,
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, j.nr.22/17339

Vejledning til bekendtgørelse om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler

Dette er en vejledning til bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler. Bekendtgørelsen har hjemmel i folkeskolelovens § 23, stk. 3.

Kapitel 1

Indledning

1. Elever, der har et omfattende fravær fra undervisningen på grund af sygdom, skal tilbydes sygeundervisning. Det gælder både elever i folkeskolen og elever på frie grundskoler.

2. For folkeskolen følger reglerne om sygeundervisning af folkeskolelovens § 23:

" § 23. Elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor de opholder sig.

Stk. 2. Det påhviler kommunalbestyrelsen at indrette undervisning efter stk. 1 på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, som modtager børn i alderen 6-18 år, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning. Institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning efter stk. 1 og 2. "

3. For frie grundskoler følger reglerne om sygeundervisning af lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 3, stk. 1, nr. 4:

"§ 3. En fri grundskole skal efter regler, der fastsættes af børne- og undervisningsministeren, (...)

4) sørge for undervisning af elever, der gennem længere tid på grund af sygdom eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen."

Nedenfor gennemgås og uddybes bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler. Når der i vejledningen henvises til "bekendtgørelsen" uden yderligere præcisering, henvises der således til bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014.

Ud over indledningen i kapitel 1 indeholder vejledningen følgende kapitler:

- Kapitel 2. Hvornår skal der iværksættes sygeundervisning, jf. bekendtgørelsens § 1 (nr. 4-7)
- Kapitel 3. Hvem er ansvarlig for at iværksætte sygeundervisning, jf. bekendtgørelsens § 2 (nr. 8-9)
- Kapitel 4. Sygeundervisningens indhold og omfang, jf. bekendtgørelsens §§ 3-4 (nr. 10-13)
- Kapitel 5. Hvordan følges der op efter et forløb med sygeundervisning, jf. bekendtgørelsens § 5 (nr. 14-15)
- Kapitel 6. Specifikt om sygeundervisning i hjemmet, jf. bekendtgørelsens §§ 6 og 7 (nr. 16-21)
- Kapitel 7. Specifikt om sygeundervisning på sygehus mv., jf. bekendtgørelsens §§ 8-12 (nr. 22-26)
- Kapitel 8. Specifikt om fjernundervisning (nr. 27-31)
- Kapitel 9. Øvrige forhold (nr. 32-34)

Kapitel 2

Hvornår skal der iværksættes sygeundervisning

4. Når en elevs fravær på grund af sygdom eller lignende vurderes at blive af længere varighed, skal skolens leder rette henvendelse til elevens forældre med henblik på en vurdering af behovet for sygeundervisning.

5. Henvendelsen til forældrene om sygeundervisning skal ske snarest muligt. Under alle omstændigheder skal skolens leder rette henvendelse til forældrene, når en elev ikke har deltaget i undervisning i 3 uger svarende til 15 skoledage.

6. Reglerne om sygeundervisning gælder ved alle former for sygdom og lignende. Elever, der har længevarende fravær på grund af psykisk mistrivsel og fx lider af skolevægning, er således også omfattet af reglerne. Det samme gælder elever, der opholder sig på julemærkehjem.

Reglerne om sygeundervisning gælder både ved længerevarende sammenhængende fravær og ved hyppige kortvarige fravær på grund af sygdom. Hyppigt sygefravær af kort varighed kan skyldes sygdommens karakter, fx gigtramte børn, der ofte må gå glip af dele af undervisningen på grund af sygdommen, eller kræfttramte børn, der deltager i et behandlingsforløb og derfor er fraværende en eller flere dage ad gangen med jævnlige mellemrum.

7. Er der tvivl om, hvorvidt elevens fravær skyldes, at eleven er forhindret i at deltage i almindelig skolegang på grund af sygdom eller lignende, jf. ovenfor, kan skolens leder bede om en udtalelse fra den kommunale sundhedstjeneste eller en lægeerklæring.

Kapitel 3

Hvem er ansvarlig for at iværksætte sygeundervisning

8. Skolelederen på den skole, hvor en elev går, er i alle tilfælde ansvarlig for, at eleven om nødvendigt modtager sygeundervisning.

Når en elev har et sådant fravær, at der skal gives sygeundervisning, er det således skolens leder, der har ansvaret for så hurtigt som muligt i samarbejde med eleven og forældrene at kortlægge, hvilke årsager der ligger bag fraværet, og udarbejde en plan for iværksættelse af sygeundervisning. Det kan i den forbindelse være relevant at inddrage f.eks. den kommunale sundhedstjeneste eller pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Opholder eleven sig i hjemmet, påhviler det skolens leder efter samråd med forældrene at sørge for, at den nødvendige sygeundervisning iværksættes.

9. Opholder eleven sig på et sygehus, et hospital eller en anden institution, skal skolens leder sikre sig, at eleven modtager undervisning der. Er dette ikke tilfældet, skal skolens leder underrette kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor sygehuset, hospitalet eller institutionen ligger. Kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune har ansvaret for sygeundervisningen på sygehuset mv., jf. nærmere herom nedenfor.

Kapitel 4

Sygeundervisningens indhold og omfang

10. Sygeundervisningen tilrettelægges efter samråd med forældrene og eleven.

Den, der varetager sygeundervisningen, skal indhente oplysning om elevens hidtidige undervisning med henblik på at kunne planlægge og tilrettelægge en undervisning, der tager udgangspunkt i elevens aktuelle faglige niveau og forudsætninger.

11. Elevers behov for og muligheder for at modtage sygeundervisning er meget individuelle. Der er således stor forskel på, om en elev har en alvorlig eller livstruende somatisk sygdom som fx kræft og meningitis eller en mindre alvorlig og korterevarende sygdom som fx et brækket ben eller lider af psykisk mistrivsel som fx angst.

Omfanget af sygeundervisningen skal til enhver tid afpasses efter elevens alder, helbredstilstand og øvrige forudsætninger.

12. Sygeundervisningens indhold skal så vidt muligt være i overensstemmelse med skolens læseplaner og undervisningsplaner. Udgangspunktet er, at fagrækken og timetallene for de enkelte fag følges.

Ud fra en konkret vurdering af elevens situation kan både fagrække og timetal reduceres. Ved prioritering i fagrækken vil det være hensigtsmæssigt at tillægge fagets omfang på det pågældende klassetrin betydning.

I tilfælde, hvor elevens fravær skyldes sygdom eller lignende, som vanskeliggør elevens motivation for at følge sygeundervisningen, fx ved fravær som følge af psykisk mistrivsel, bør sygeundervisningen tilrettelægges med særlig hensyntagen hertil. Det kan fx ske ved at gennemføre sygeundervisningen som temaorienteret undervisning ud fra elevens konkrete interesser eller ved at integrere kernefaglige fag i praktiske/musiske fag som håndværk og design.

Det kan indgå i vurderingen af indholdet og omfanget af sygeundervisningen, om der er tale om enkeltmandsundervisning. På specialundervisningsområdet¹ er der fastsat et minimum for enkeltmandsundervisning som en midlertidig foranstaltning, der indebærer, at der som minimum undervises i fagene dansk og matematik, og at det ugentlige timetal omfatter mindst 8-10 timer.

Hvis det vurderes, at eleven ikke kan følge fagrækken og timetallene for de enkelte fag, kan skolens leder tage udgangspunkt i disse minimumsrammer ved tilrettelæggelsen af sygeundervisning som enkeltmandsundervisning, dog således at rammerne skal vurderes konkret i forhold til den enkelte elevs tilstand og ud fra det generelle hovedsigte med sygeundervisning, som er at bringe eleven bedst muligt i stand til at vende tilbage til skoleundervisningen.

Hvis det vurderes, at en elev ikke kan vende tilbage til almindelige undervisning

13. I helt særlige alvorlige tilfælde, hvor det vurderes, at en elev ikke senere vil blive i stand til at deltage i almindelig skolegang, kan sygeundervisningen tilrettelægges efter en individuelt udformet plan. Her tænkes på situationer, hvor eleven fx har pådraget sig en livstruende sygdom eller en alvorlig hjerneskade.

Den individuelle plan skal på tilsvarende vis som nævnt ovenfor udformes med udgangspunkt i elevens behov og forudsætninger, men har i sit udgangspunkt ikke nødvendigvis hovedsigte på at bringe eleven bedst muligt i stand til at vende tilbage til den almindelige skoleundervisning.

Hvorvidt der skal udformes en individuel plan afhænger af elevens helbredsforhold og forhold i øvrigt. Beslutning herom tages efter samråd med forældrene og eleven. Der skal løbende være fokus på, om elevens helbredsforhold eller forhold i øvrigt ændrer sig, så det ikke længere må antages, at eleven ikke vil blive i stand til at deltage i almindelig skolegang.

Kapitel 5

Hvordan følges der op efter et forløb med sygeundervisning

14. Den, der forestår eller varetager sygeundervisningen, skal sikre, at de undervisere, der skal undervise eleven efter sygeundervisningens ophør, får de nødvendige oplysninger om sygeundervisningens forløb, med henblik på at elevens overgang fra sygeundervisning til almindelig undervisning planlægges og tilrettelægges med udgangspunkt i elevens aktuelle faglige niveau, så eleven kan få den nødvendige støtte og hjælp undervejs.

15. Ved længerevarende sygdomsforløb kan elever risikere at opbygge et fagligt efterslæb. Af hensyn til elevens videre skoleforløb skal dette faglige efterslæb håndteres, når eleven vender tilbage til skolen. Det kan gøres på flere måder; i den almindelige undervisning, i den understøttende undervisning og/eller ved at der tilbydes eleven supplerende undervisning. Skolen bør inddrage forældrene og eleven i tilrettelæggelsen af et sådant forløb, hvor det faglige efterslæb søges indhentet.

Kapitel 6

Specifikt om sygeundervisning i hjemmet

16. Hvis der er tale om sygeundervisning i hjemmet, bør skolens leder i samarbejde med forældrene, eleven og den eller de lærere, der skal undervise eleven, udarbejde en plan for sygeundervisningen, herunder hvilke fag der undervises i, omfanget af undervisningen, hvornår undervisningen gennemføres og af hvem. Planen bør løbende justeres og evalueres, så den svarer til elevens situation og behov.

17. Sygeundervisning i hjemmet skal så vidt muligt varetages af en eller flere af elevens egne undervisere. Skolens leder skal således bestræbe sig på at anvende undervisere til sygeundervisningen, som eleven kender.

18. Ved sygeundervisning i hjemmet kan det overvejes at anvende digitale løsninger, se nærmere i kapitel 8 om fjernundervisning.

19. Andre undervisere end elevens egne undervisere kan også anvendes, hvis andet ikke er muligt eller kun delvist er muligt. I givet fald bør skolen bestræbe sig på, at den samme underviser anvendes i videst muligt omfang, så eleven ikke skal forholde sig til skiftende undervisere under sin sygdom.

20. Skolens leder kan efter en konkret vurdering aftale med elevens forældre, at disse varetager dele af deres barns sygeundervisning. Også i sådanne tilfælde har skolens leder ansvaret for, at eleven modtager den nødvendige sygeundervisning.

21. For elever, der lider af psykisk mistrivsel, kan relationsarbejdet være særlig væsentligt. Skolens leder kan i sådanne tilfælde konkret beslutte, at det vil være hensigtsmæssigt at indlede sygeundervisningen i hjemmet med, at en pædagog eller en AKT-lærer varetager opgaven. Den indledende sygeundervisning vil i så fald ofte i en vis periode fokusere mere på elevens sociale udvikling og i mindre grad på elevens faglige progression. Undervisning, der sikrer den faglige progression, må dog ikke udelades, og skal så hurtigt som muligt bringes op på et sådant niveau, at eleven vil kunne vende tilbage til undervisningen i klassen.

I tilfælde, hvor flere undervisere varetager sygeundervisningen af eleven, eller hvor det ikke er muligt at lade en eller flere af elevens egne undervisere varetage sygeundervisningen, bør relationsarbejdet samtidig sikres, fx gennem tilknytning af en fast kontaktperson, som ikke nødvendigvis har undervisningsmæssige opgaver.

Kapitel 7

Specifikt om sygeundervisning på sygehus mv.

22. Det påhviler kommunalbestyrelsen at indrette sygeundervisning på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner², som modtager børn i alderen 6-18 år.

Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et sygehus, hospital eller anden institution er beliggende, har ansvaret for sygeundervisningen.

I tilfælde, hvor en elev er indlagt på sygehus, hospital eller anden institution, har elevens skoleleder ansvar for at indhente oplysning om, hvorvidt eleven modtager undervisning, og, hvis dette ikke er tilfældet, for at underrette kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor sygehuset mv. er beliggende.

23. Det er således lederen af den skole, hvorpå eleven normalt går, der har ansvar for at sikre sig, at eleven modtager sygeundervisning, mens beliggenhedskommunen for det sygehus mv., hvor eleven er indlagt, har ansvaret for selve sygeundervisningen.

Skolelederen bør sikre et samarbejde mellem skolen og dem, der tilrettelægger undervisningen på sygehuset mv., så eleven får de bedste forudsætninger for at vende tilbage til den almindelige skoleundervisning, når opholdet på sygehuset mv. ophører.

24. Sygeundervisningen på sygehuse mv. skal indrettes med udgangspunkt i de samme krav og hensyn, der gælder for sygeundervisning i hjemmet, jf. ovenfor. Det vil fx kunne ske ved, at eleven, der er indlagt, har fået materialer og læseplaner for perioden med af sin skole, eller ved webbaseret undervisning, hvor eleven kobles til undervisningen i sin klasse i bopælskommunen.

Undervisningen kan foregå som enkeltmandsundervisning eller holdundervisning. Undervisningen varetages så vidt muligt af lærere eller andet undervisende personale med praktisk erfaring fra folkeskolens almindelige undervisning. Det kan også overvejes at anvende digitale løsninger, se nærmere i kapitel 8 om fjernundervisning.

25. Hvis en elev udskrives fra et sygehus til fortsat pleje på en anden institution eller i hjemmet, skal den, der har forestået eller varetaget sygeundervisningen på sygehuset, give underretning til den relevante myndighed eller institution om sygeundervisningen med henblik på, at undervisningen kan fortsætte umiddelbart efter udskrivningen.

Hvis eleven udskrives til hjemmet, fordi eleven er blevet rask og dermed kan genoptage almindelig skolegang, skal den, der har forestået eller varetaget sygeundervisningen, sikre, at elevens skole får de nødvendige oplysninger om sygeundervisningens forløb.

Hvem påhviler udgifterne til sygeundervisning på sygehus mv.

26. Udgifterne til sygeundervisning af børn og unge i alderen 6-18 år på sygehuse, hospitaler og andre institutioner påhviler bopælskommunen³.

Den kommune, der har ansvaret for sygeundervisningen på et sygehus mv., vil således kunne kræve refusion fra bopælskommunen for alle udgifter, der har direkte forbindelse med et barns sygeundervisning under indlæggelse på sygehuset mv., herunder eventuelle udgifter til undervisning i fritiden, til befordring og til eventuelt ophold i en skolefritidsordning.

Ved beregning af den kommunale refusion er det ikke muligt at medtage udgifter ved den kommunale administration, kommunale bygnings- og lokaleomkostninger, forrentning af kapital og udviklingsomkostninger.

Kapitel 8

Specifikt om fjernundervisning

27. Ved en elevs længerevarende sygdom gør fjernundervisning det muligt, at eleven kan bibeholde en form for kontakt til sin klasse på trods af fysisk fravær. Det kan derfor have en positiv betydning ikke kun for elevens faglige udvikling, men også for elevens sociale tilknytning til klassen og skolen, hvis sygeundervisningen helt eller delvist kan gennemføres som fjernundervisning.

Før fjernundervisning iværksættes, bør det overvejes, om eleven vil have gavn af fjernundervisning som en del af sygeundervisningstilbuddet. Det bør således også overvejes, hvor syg eleven er, og om eleven kan forventes at være i stand til at følge med i fjernundervisningen. Derudover skal det overvejes, om der er digitale løsninger, som passer til elevens konkrete situation.

28. Der er forskellige digitale løsninger, som kan tages i brug alt efter elevens behov. Aula giver mulighed for skriftlig kommunikation mellem elever og mellem elev og lærer. Der er endvidere flere platforme, som har videoopkobling, så eleven kan se klassen og/eller læreren. På samme måde er der mange tilbud inden for platforme, som gør det muligt for eleven at deltage i gruppearbejde, lave præsentationer og dele filer med lærerne og andre elever. Når valget af digital løsning foretages, skal skolen sikre, at den som dataansvarlig overholder sine forpligtelser i henhold til databeskyttelsesforordningen (GDPR).

29. Det er vigtigt at have dialog med hjemmet og evt. inddrage skolens it-vejleder i tilrettelæggelsen af sygeundervisning som fjernundervisning. Både elev og forældre skal føle sig trygge ved, at de kan få den hjælp, som de har brug for både i forhold til det faglige, det sociale og det tekniske.

Afhængigt af, hvor syg eleven er, kan der laves aftaler med eleven om at møde virtuelt på samme tidspunkt, som klassens øvrige elever, der møder fysisk i skole, og at undervisningen filmes eller streames, så eleven kan følge med i undervisningen direkte. Hvis det ikke passer, at eleven er med via en virtuel platform, kan der produceres korte rammesættende videoklip, som eleven kan tilgå, når det passer ift. sygdom og behandling.

Det kan være en god idé at tilrettelægge arbejde i grupper, hvor eleven kan være med virtuelt. Det sikrer, at eleven fortsat kan være en del af det sociale læringsfællesskab i klassen. Man kan fx lave grupperne inden undervisningen går i gang og sørge for, at grupperne ændres ofte – enten dagligt, ugentligt eller når en opgave er afsluttet – eksempelvis, når man er færdige med en fremlæggelse. På den måde lærer eleverne at arbejde sammen med mange forskellige, og de udfordringer, der eventuelt kan være med at arbejde sammen med et gruppemedlem virtuelt, fordeles i klassen.

30. Hvis eleven er blevet delvist sygemeldt, men hvor det stadig er muligt for eleven at deltage i den almindelige undervisning i et vist omfang, kan fjernundervisning med fordel anvendes som et supplement til den almindelige undervisning. Det anbefales, at skolen anvender løsninger, som understøtter, at eleven kan bevare kontakten til sin klasse gennem sygemeldingen, fx webcam-opkobling til klassen, så eleven kan følge med i undervisningen direkte. I hvilket omfang fjernundervisning kan anvendes, afhænger af elevens konkrete situation. Fjernundervisning vil kun være et relevant tilbud, hvis eleven ikke er for træt efter en afkortet skoledag.

31. Er eleven indlagt, skal et tilbud om fjernundervisning først og fremmest forholde sig til elevens konkrete behandlingsforløb, herunder den forventede varighed af indlæggelsen. Det bør eksempelvis

overvejes, om eleven bliver for træt som følge af behandlingen til at opfylde de ekstra krav, som fjernundervisning stiller til eleven. Vurderingen af det konkrete tilbud om fjernundervisning bør derfor koordineres med sygehuset. Her kan det overvejes, om sygehusets egen undervisning kan fungere som supplement til fjernundervisningen.

Kapitel 9

Øvrige forhold

Hvem påhviler udgifterne til undervisning på julemærkehjem?

32. Undervisning af børn, som opholder sig på julemærkehjem, er sidestillet med sygeundervisning, og barnets bopælskommune afholder udgifterne forbundet hermed, jf. § 1 i bekendtgørelse nr. 1000 af 15. september 2014 om hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler.

Registrering af fravær

33. Elevens fravær fra den almindelige undervisning skal registreres af skolen, også selvom eleven modtager sygeundervisning. Fraværet registreres som sygdom.

Skole-hjem-samarbejdet

34. Skolelederen bør være opmærksom på at bevare skole-hjem-samarbejdet med elevens forældre i elevens sygdomsperiode. Et godt skole-hjem-samarbejde er således med til at skabe gode betingelser for den enkelte elevs læring og trivsel, og i forbindelse med en elevs sygefravær kan den løbende kontakt mellem skolen og hjemmet være afgørende for, at sygeundervisningen lykkes, og elevens tilbagevenden til almindelig skoleundervisning kan forløbe så gnidningsfrit som muligt.

Standpunktskarakterer

35. For elever på 8. og 9. klassetrin samt for elever, der forlader skolen efter 7. klassetrin, sker bedømmelsen af elevernes standpunkter ved hjælp af karakterer (standpunkter), jf. folkeskolelovens § 13, stk. 5. Standpunktskarakterer gives på baggrund af elevens faglige standpunkt på det tidspunkt, hvor karakteren gives.

I tilfælde af langvarigt fravær på grund af sygdom kan der være et mangelfuldt grundlag for at give standpunktskarakterer. I sådanne tilfælde skal skolelederen gøre sig bestræbelser på at kvalificere det grundlag, der skal gives standpunktskarakter ud fra. Det kan fx besluttes, at der gennemføres ekstraordinære prøver/test eller samtaler, hvorved elevens faglige niveau kan fastlægges. Elevens tidligere karakterer kan indgå i vurderingen, men disse kan ikke stå alene, da eleven skal vurderes ud fra det niveau, som følger af målene for faget på tidspunktet for karaktergivning.

Kapitel 10

Særligt vedrørende frie grundskoler

36. Reglerne for sygeundervisning gælder tilsvarende for elever på friskoler og private grundskoler.

Skolelederen på en friskole eller privat grundskole har således det samme ansvar som skolelederen på en folkeskole for at iværksætte sygeundervisning for de elever på skolen, der måtte have behov herfor, jf. ovenfor.

37. Udgifter i forbindelse med sygeundervisning i hjemmet påhviler den frie grundskole. Udgifterne til sygeundervisning på sygehuse, hospitaler og andre institutioner påhviler bopælskommunen.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, den 10. januar 2023

KONTORCHEF
JANNE SAMUELSSON

/ Julia Gilvad Rasmussen

- ¹ Bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og Vejledning nr. 11056 af 24. november 2015 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.
- ² Det skal fremgå i et bilag til vedtægten for styrelsen af kommunens skolevæsen, på hvilke sygehuse og andre institutioner kommunen har indrettet undervisning.
- ³ § 8 i bekendtgørelse nr. 1000 af 15. september 2014 om hvilken kommune udgiften til folkeskolens undervisning m.v. endeligt påhviler.